

FM: Jūnijā patēriņa cenu kāpums palielinās, pasaules cenu ietekme pieaug

Publicēts: 10.07.2018.

Patēriņa cenu līmenis 2018. gada jūnijā, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, palielinājies par 2,8%. Patēriņa cenas precēm pieauga par 2,5%, bet pakalpojumiem – par 3,3%. Inflācijas līmenis šogad ir samērā svārstīgs, taču līdz šā gada maijam cenu pieaugums gada griezumā nepārsniedza 2,3%, un tieši preču cenu kāpuma paātrinājums jūnijā nodrošināja vidējā patēriņa cenu kāpuma paātrinājumu, salīdzinot ar iepriekšējiem mēnešiem. Vēl šā gada pirmajos piecos mēnešos kopējais preču cenu pieaugums gada griezumā veidoja 1,5%, bet jau jūnijā, strauji palielinoties degvielas cenām, preču cenu kāpums bija par 1 procentpunktu augstāks. Savukārt pakalpojumu cenu pieaugums pēdējos mēnešos nav būtiski mainījies un kopumā attīstās paredzami un bez būtiskām svārstībām.

Neskatoties uz to, ka šā gada jūnija beigās naftas eksportētājvalstu organizācija (OPEC) un citas pasaules lielākās naftas ieguvējvalstis vienojās par naftas ieguves apjomu palielināšanu, naftas cenas pasaules biržās turpina palielināties, un jūlija vidū Brent markas jēlnaftas cena par vienu barelu pietuvojās 80 ASV dolāru atzīmei. Naftas cenu kāpumu šobrīd ietekmē gan piedāvājuma, gan pieprasījuma faktori. Sliktā ekonomiskā situācija Venecuēlā, atjaunotās sankcijas pret Irānu un iespējami naftas piegādes traucējumi no Norvēģijas sakarā ar gaidāmo šīs valsts naftas ieguves uzņēmumu darbinieku streiku negatīvi ietekmē naftas piedāvājumu pasaules biržās.

Noderīga ziņa? Padalies!

Savukārt, augošais degvielas patēriņš, it īpaši ASV, saistībā ar vasaras atvaļinājumu periodu ietekmē naftas cenu no pieprasījuma puses. Tādējādi naftas cenas pasaules biržās palielinās un tiešā veidā atspoguļojas arī degvielas uzpildes stacijās Latvijā. Tā jūnijā degvielas cenas bija par 17,5% augstākas nekā iepriekšējā gada jūnijā, kas ir straujākais pieaugums kopš 2017. gada aprīļa. Augstākas degvielas cenas izskaidro 1 procentpunktu no patēriņa cenu izmaiņām jūnijā, kas ir lielākā ietekme starp visām preču un pakalpojumu patēriņa grupām.

Ja naftas cenas būtiski nemainīsies un svārstīsies ap 80 ASV dolāriem par barelu, sagaidāms, ka degvielas cenu kāpums Latvijas degvielas uzpildes stacijās turpmākajos šā gada vasaras mēnešos paliks tikpat straujš kā jūnijā.

No citām patēriņa precēm, kam jūnijā bija būtiska ietekme uz inflācijas līmeni, jāatzīmē mājokļa uzturēšanas preču un pakalpojumu patēriņa grupa. Cietais kurināmais bija par 16,7% dārgāks nekā pirms gada, savukārt siltumenerģija sadārdzinājusies par 2,8%. Būtiski sadārdzinājās ūdensapgādes pakalpojumi mājāsaimniecībām no 3,3% cenu pieauguma vidēji iepriekšējos piecos mēnešos līdz 6,4% jūnijā, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi. Cenu palielinājumu jūnijā noteica jaunie SIA "Rīgas ūdens" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi, kuri stājas spēkā tieši šā gada 1.jūnijā.

Pārtikas cenas kopumā šobrīd praktiski neietekmē inflācijas līmeni, jo jūnijā pārtika bija tikai par 0,4% dārgāka nekā pirms gada, un tās devums patēriņu cenu kāpumā jūnijā veido vien 0,1 procentpunktu, kas, salīdzinot ar degvielas devumu, ir niecīgs. Taču

pārtikas preču grupā vērojama būtiska cenu izmaiņu variācija starp dažādiem pārtikas produktiem. Piemēram, makaronu izstrādājumu, svaigo un atdzesēto zivju cena bija par aptuveni 11% zemāka nekā iepriekšējā gada jūnijā, un cukurs bija par 31% lētāks. Savukārt olas bija par 10,9% un sviests par 20% dārgāks. Tādējādi tādi cenu lēcieni dažādos virzienos izslēdz viens otru un pārtikas preču grupas vidējais kāpums nav būtisks. Latvija nav izņēmums, un līdzīgi augstākminēto pārtikas cenu pieaugumi un kritumi vērojami arī pasaules tirgos.

Sagaidāms, ka patēriņa cenu izmaiņu dinamika turpmākajos vasaras mēnešos kopumā saglabāsies tādi pati kā jūnijā. Tomēr augošo naftas cenu dēļ, kā arī ņemot vērā inflācijas palielinošo ietekmi no augstākiem ūdensapgādes, kā arī augstākiem dabasgāzes tarifiem, kuri stāsies spēkā šā gada jūlijā, inflācija pietuvosies 3% līmenim.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-junija-paterina-cenu-kapums-palielinas-pasaules-cenu-ietekme-pieaug>